

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova egy lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnak.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.

Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A regále-jogok megváltása.

Egy kissé furcsának látszik, de úgy van. A bécsi lapok jelentései szerint a magyar regale-jogok megváltásának kérdése már el van döntve.

A magyar kormány a bécsi sajtó szerint megállapodásra jutott a regale-jogok rendezésének minden részletét illetőleg. Az őszi ülés-szak idején a kormány mindjárt kezdetben törvényjavaslatot nyújt be a képviselőházhoz és oly gyorsasággal fogja a törvényjavaslat megszavazását keresztülvinni, hogy a magyar regale-jogok megváltása már az 1889. év január 1-én bevégezett ténynyé válik és életbe lépnek.

Ezen ügy mostani pénzügyi viszonyaink

között oly közről és elevenében érinti mind az államkincstárt, mind az érdekelt városokat és községeket, hogy a regale-jogok elhamarkodott, nem a kellő formában és a céljának megfelelő módon való megváltása mélyreható sebeket és érzékeny fájdalmakat okozna az érdekelteknek.

Megvalljuk, nem tartjuk jó jelnek azon körülményt, hogy ezen fontos magyar ügyről a magyar sajtó hallgat.

A múlt évben már behatóbb megbeszélés tárgyát képezte a megváltás mikéntje. Fel lett vetve a kérdés, hogy vajjon a kormány az államkincstár igénybevételével váltsa-e meg a királyi kisebb haszonvételeket, vagy egy tisztán e célra felveendő s a községek által törlesztendő kölcsönt garantírozzon, avagy pedig félig licitáció alapján konzorciumra bízassék a megváltás.

Természetesen a jobbik nézete és véleménye e három felvetett megváltási mód közül az első mellett összpontosul.

De a második megváltási módot is tűrhetők és nehézség nélkül keresztülvihetőnek tartják.

Hanem hogy a magyar regale-jogok piacra dobassanak, hogy konzorcium vegye kezébe az ügyet, azt egy józan és jóra való honpolgár sem ohajthatja.

De a három, illetőleg két első mód közül bármelyik szerint történjék a megváltás, a megváltás tényét még abban az esetben is némely megfigyelésre méltó tekinteteknek meg kellene előzniök.

Ugy tudjuk, hogy a regale-jogok megváltásánál a regale-jog-haszonberek 1886. előtti évek évi haszonbér-összege vétetett az egyes városok, illetőleg községek regale-jog-megváltási összegének alapjául és irányadóul. Azonban ez esetben is némely megfigyelni valóval le kell számolni. Meg tudnánk nevezni nem egy községet, melyet egyes lelketlen és önző korcsmárosok, a regale-jog-haszonbérlok által megbízott községi kezelők, szesz-elárusítók nagyon megkárosítottak. Hogyan? A korcsmárosok rosszakaratu csempészettel megkárosították először és közvetlenül a regale-jog-haszonbérlokot évi 2—500 frtig. Ennek következtében a haszonbérlok a községeket leengedési kérelmekkel zaklatták és e miatt rendszeren a kért összegek egészen vagy részben el is szoktak engedtetni.

Ezzel a következő években a haszonbér alább szállt, vagyis a regale-jog az árverésen 3—500 frttal csökkent, vagy haszonbérlok nem is akadt.

Igy a kár, melyet a szeszrontó és szesz-csempész korcsmárosok egy-két év alatt a regale-jog-haszonbérlokot okoztak, a községnek több éven át rendszeren már ezer forintokba került. Ha már most a község regale-joga az ekép megrontott és alászállt regale-jog haszonbérösszege alapján váltatik meg, könnyen elgondolható, hogy a csempészet s e mellett rossz italok által már magában is megkárosított község a regale-jog örökös megváltása által mily nagy és messzekiható károkat szenvedne. Mert azt biztosan és statisztikailag

A „Székelyföld“ tárczája.

Achilles.

(Gothe műve.)

Németből szabadon fordította

Aphrodite.

(Folytatás.)

Erre Hera Juno hevesen szökött fel a trónról férje mellől s haraggal és méltósággal ekként beszélt:

„Rettenetes és ingadozó, te! Mit jelentsenek e változó szavak? avagy csak ingerelni akarsz velők, égiek előtt megalázni? mert alig hiszem, hogy komolyan meggondoltad volna szavaidat. „Ilionnak el kell buknia!“ — így esküvéd nekem, és a sorsnak intései oda irányultak már. Így tehát buknia kell Achillesnek is, a legjobb görög és az istenek méltó kedvencének, mert: „Ki útjában áll a végzetnek és a sorsnak kerekébe nyul, annak pusztulni kell, teste felett harozó paripák fognak átrohanni.“ Azért nem törődöm, bármiként vonod kétségbe a történeteket annak kedvéért, ki a bánatnak adá át magát. Azt azonban mondom neked, Zeus, és vedd szivedre: a visszavonás gyűlöletes úgy az istenek, mint az emberek között, akár tetteiben, akár szavakban nyilatkozik az, és bármily magasan állunk mi, az örök istenek: a

legősből erő-istenség, Themis egyedül az, ki mindig volt és leend, kinek pálcája végnélküli még akkor is, midőn titánjainak meggátolt, de nagyobb hatalma végre mégis elejti birodalmadat.“

Azonban vidáman és higgadtan így felelt Zeus nejének:

„Bölcsen beszélsz, de nem akként cselekszel, mert úgy a mennyben, mint a földön kárhoztatanod az, midőn az uralkodónak társa az ellenhez szegődik akár a tettekben, akár a szavakban, mert a szó a közeli tettek hírnöke. Ép azért, ha neked nyugtalannak tetszeni fog még ma Kronion birodalmát odalent elrontani, szállj alá és figyeld meg a titánok napját, a mely, úgy tetszik nekem, még igen távol van az aetheri fénytől. Tinektek többieknek azt mondom, ne sietessétek szüntelen romlását Trójának, és falait ne engedjétek leomlani. Föl tehát! a ki Tróját védi, védje egyezersmind Achillest is.“

E szavakkal trónján felállva, bucsut inte kezével és a lak belsejébe távozott. Thetis és Letto már azelőtt eltávoztak a mélységekben rejő magányba, és zavartalan párbeszédbe elegyedtek egymással. Nem követé őket senki sem. Midőn az istenek nagy része is rendre eltűnt, a dicső Hera így szólta meg fiát, Ares Marsot:

„Fiam, mire gondolsz, midőn hol eme, hol amaz ellenfélnek nyújtasz segílyt, adván mindkét félnek fegyvert kezébe és ezáltal az önkényt mozdi-

tod elő korlátlanul? Előtted sohasem lebeg a cél, csak a pillanatnyi erőt mozdítod elő és a végtelen dühöngést és nyomort. Ugy gondolom, egymagad leszállhatnál a trójaik közé és ott Achillest egymagad legyőzheted, ki végre közeledik sorsának végéhez és bizonyára méltó arra, hogy istenségek keze által essék el bajvívás között.“

Ares tisztelettel és méltósággal így viszonzá:

„Anyám, ne ezt parancsold énnekem. Ily tettet végbevenni nem istenségnek való hivatás. Személyesen küzdeni egymással, csak halandók tehetik. Az én teendőm csak szítani a haroz tüzét; egymást öldökölni az embereknek való a szerint, a mint őket a dicsvágy és a harci szenvedély ösztönzi; békés hajlékaikat elhagyva, melyekben jó vagy rossz napjaikat töltik, és Ceresnek javaival élnek naponta. Az én gondom, hivatásom: előidézni közöttük a háborút; azonban saját kezeimmel ölni nem fogok, de figyelmeztetni igen, azt tenni fogom. És most megyek; bocsáss meg, anyám“ — mond, kezét csókolva, Herának deli fia.

A távoli csaták zaja üté meg füleiket, a bösz csaták viharja üvöltött körülöttük és felizgatá kedélyüket.

Alant a földön semmi sem korlátozza a küzdőket; már mi sem riasztja vissza többé. Hősies ösztönnél fogva Ares (Mars) és Bellona (haroz-isten-nő) leszállni törekednek a csatatérre és lihegve közelednek, a halál-veszedelem iránti kíváncsisággal.

tikai adatokkal ki lehet mutatni, hogy a szesz-fogyasztás az utóbbi tíz, vagy mondhatjuk 20 év alatt nem csökkent, hanem folytonosan emelkedett.

A megváltás csak úgy felel meg az igazság és a közkivánságnak, ha a regale-jogosultak érdekeinek minden tekintben elég tétetik; ha a jogosult községek fogyasztási mennyisége és az ennek megfelelő pénzösszeg határozottan megállapítottak. E megállapítás akár házi kezelés, akár haszonbéri kihasználás által, de kell, hogy igazságosan és kellő lelkiismeretes ellenőrzet mellett történjék. Különbösen a megváltás alig leendő helyes, méltányos és igazságos.

A visszaélések már eddig sem tagadhatók el, de ha a regale-jogok konzorciumra bízottak, a nép és községek végtelen visszaéléseknek és hozzá zaklatásoknak lesznek kitéve.

Bizunk és remélünk, hogy a magas kormány e fontos ügy megoldására a legjobb, a nép érdekeinek leginkább megfelelő módot fogja megtalálni.

f.

SZEMLE.

(M. Sz. J.) Magyarország északnyugati részében, Pozsonyvármegyében, éhség uralkodik. A nyomorúságnak ez a fajtája, mióta a pityóka (turgonya) Európában meghonosodott s mióta a közlekedés a vasutak felállításával oly könnyűvé és gyorsá lett, azt hittük, kiveszett. Csak a múlt évben, hogy Csallóközben (Pozsonymegye) 52 községnek több mint kétezer lakója küzd az éhínséggel s bár a kormány is küldött segélyt, s ígért rövid időn munkát s Pozsonymegye is segítette a szerencsétleneket, sőt Budapestről is küldöttek 10 ezer adag leves-conservet, mégis csak pillanatnyilag enyhült a nyomor s felő, hogy az inség következtében beállni szokott éhsiphus megtizedeli a sors ezen üldözötteit. Vannak jó lelkű egyének, kik az inségre jutottaknak valódi jölteveik, ilyenek p. o. Apponyi György gróf, ki számos szűkölködőt lát el saját költségén kenyérrel. Erős a hitünk, hogy a társadalom, valamint kormányunk gyors és elégséges segéllyel elejét veszi az éhségből beállható kórnak, mely emberáldozatokban ki szokta venni a részét.

A szerencsétlenség és nyomor nem jár egyedül. Mindig van párja. Ha Pozsonymegyében éhséggel küzdenek az emberek, Békésmegyében a vízár retentő veszedelmével kell megbirkóznok a lakosoknak. Már a múltkor említettük, hogy mily roppant földterület van víz alatt s most újból

irhatjuk, hogy 100 ezer hold földet öntött el az ár és több ezer ember siratja összeomlott házáat, belefuladt állatait, tönkretett természetét, sőt igen sokan családjuk különböző tagjait. Erdélyben a Szamos, Nyikó és Olt kiáradásai tettek igen sok kárt. Az Olt mentén is felszámíthatatlan sok a kár.

A kivándorlás ellen, mely más államokban is elszokott fordulni, s melylyel nekünk is annyit kell küzdeni, erőlyes rendeletet adott ki a közl. miniszter. Jelen esetben csak az Amerikába való kivándorlás megakadályozásáról van szó. A felvidékiek Amerikával szemben épen olyan boldogtalan hitben vannak, mint itt a határszéli székelység Romániával szemben. Azt hiszik ugyanis, hogy Amerikában kolbászból fonják a kertet s csak amugy repül a sült galamb a szájába az oda vándorlónak s a ki itt napszámos volt, ott csakhamar millioner lesz. Pedig csalódnak. Már Amerika is úgy jóllakott a kivándorlókkal, hogy oda vagyontalan be nem fogadnak, hanem az Oceánon visszatoloncolják; sőt az esetleges kijátszásokkal szemben is erőlyes intézkedéseket tettek. A legtöbb esetben az ide kivándorlóknak sorsuk: a véginség, nyomor s a teljes elzűllés, melyre következik az elpusztulás. Ettől akarják a kivándorlókat megmenteni. S vajjon a Romániába vándorlók sorsa kedvezőbb? ... Nem. Sorsuk 100 esetben 99-szer egy. — Ova intünk ettől mindenkit!

A magyar tud. akadémia nemzetgazdasági osztályában érdekes felolvasást tartott Neményi Ambrus orsz. képviselő „Az állam és határai” czim alatt. Érdekesen fejtegette, hogy az állam mi mindenbe kell, hogy beleavatkozzék s hogy milyen más most a társadalom felfogása, mint ezelőtt 30 évvel s hogy mennyire tiltakozott volna ezelőtt a társadalom, ha az állam olyanokat tett volna, mint most. S most nemcsak tűri, de örömmel fogadja. Fejtegette továbbá, hogy a gazdasági existenciák mily nagy tömege él az állam után; 14 millióra teszi, vagyis a 20 éven felüli lakosság 5 1/2 %-ára. Az állam már, szerinte, tulajdonba ment uton van a socialistikus államhoz. Lidérczinyomás ez, mely minden néppel közös.

A kir. kuria a postatakarékpénztár által kibocsátott betéti könyvecskét közokiratnak minősítette s így annak meghamisítása a bünt. törvénykönyv 391. §-ába ütköző cselekményt képez. Ez egygyel több ok arra, hogy a postatakarékpénztár intézménye felvirágozzék. De még más előnyei is vannak, t. i. a teljes biztonság, mert az állam kezességet vállal a betett pénzért; a le nem foglalhatóság, adó, bélyeg és illetékmentesség stb.

Báró Jósika Sámuel, Kolozsmegye főispánja, ki 2 és fél évig volt e diszes álláson, lemondott s helyébe Bély Ákos gróf neveztetett ki.

Báró Kemény Gábor az erdélyi gazdasági egyet. közgyűlésén (márc. 26-án) fontos elnöki megnyitót tartott, melyet igen rövid kivonatilag következőkben közlünk:

„Menjünk tehát, — mond Areshoz Bellona — hogy Eosnak kedvelt fiát, Memnont, és az aethiopiai népet szőlítsuk fel, valamint az Amazonokat, kik előtt a férfiak gyűlöltek.”

De Kypris, kegelytjét megfogva és szemébe nézve mélyen, így szólt:

„Vadoncz, te, így rohansz el, a földnek végső népét csatára hívni fel, egy asszonyért való küzdelemre? Am nem tartóztatlak, mert a legszebb nőért csatázni érdemesebb, mint vagyon- és birtokért. De mégse igazad az én aethiopiai népet csatára, kik az isteneknek oly gyakran jámbor ünnepeket és koszorukat áldoznak és tiszta életet. Én a legszebb javakat adám nekik: az örökös szerelmi boldogságot, a sok és boldog utódot, hogy fajukat fentarthatassák. Azonban dicsérni foglak, ha az amazonokat pusztíttatni enged és vezeted a csaták vad küzdelmében, kik a férfiaknak az édes együttélést megtagadják, lovakat szelidítve, minden tiszta báj, a nőnem e díszét nélkülözik.”

Igy szóltott Kypris és a távozó után nézett, de rögtön elfordítva szeméit, Phobosnak utját figyelé meg, ki ép most szálla Olympról le a viruló földre, s a tengert átléptetvén, a szigeteket kikerülve, a thymberiai völgybe sietett, hol számára egy templom komoly méltóságban állott, Trója népeitől körülvéve, midőn még béke volt és ünnepeket ohajtanak. Azonban most üresen és elhagyottan állott az ünnepek- és versenyektől; ott pillantá

meg őt a gyakorlott Kypris; találkozni vele, volt szándéka, mert sok minden zajlott kebelében. Eltávozott tehát.

Ezalatt Herához fordulva, így szól a komoly Pallas Athene:

„Istennő, ne haragudj reám; én most leszálok, annak oldalához lépve, mert sorsa nemsokára utóléri őt; ily szép élet megérdemli, hogy kellemesen végződjék, szívesen bevallom előtted. Az ösidőnek és a jelennek minden hősei között Achilles mindig szívemben vala. Igen, szerelemmel akartam vele egyesülni, ha titánokhoz illenének Kyprisnek műveletei. Azonban miként ő barátját erőteljes érzéssel, szenvedéllyel ölelé magához egykor, úgy tartom én őt, és miként amaz ő fájlalja, úgy, ha ő elesik, a halandó, siratni én fogom őt, az istennő. Oh, hogy a földnek ily hamar hiányozzék a szép alak, kit távol és közel bajtársak kedveltek, hogy a szép test, pompás épülete a léleknek, lángok martaléka legyen, oh, hogy a nemes ifju nem képződheté férfiúvá! Egy fejedelmi férfin oly szükséges a földön arra, hogy a tomboló vérsz, a vad pusztítás szenvedélyét teremő erővé változtatva, szellemi hatalommá emelné, és ezáltal meghatározná a rendszert és a czélt, mely felé ezereknek törekedni kell! Akkor a kifejelett és bevégzett jellem nem hasonlítana többé a viharos és erőszakos Marshoz, akik csak a férfiakat ölo csaták kellenek, de hasonlítana Zeus atyámhoz, kitől származik minden jóllét; nem rombolna

A gazdasági válság elnevezése — szerinte — nem egészen helyes azon nehéz helyzet megjelölésére, melyet a termények árának csökkentésében és hullámszásában látunk. E válság az ipart és kereskedelmet is egyaránt sújtja; ez egy fejlődési stadium, mely az egész világra kihat s a mely lejár bizonyos egyensúlyba jövés által. Fejtegetve, hogy a minden téren való gyors tökélyesülés oka a válságnak, arra a kérdésre, hogy mikor lesz vége, így felel: Ha kínálat, szállítás és kereslet, az élet tapasztalata szerint egyensúlyba jönnek.

Az érintett egyensúly természetesen ama biztosságtól függ, hogy a ki valamit el akar adni, legyen az ár felől biztos s ne legyen az ár folytonosan hullámzó; tehát a világ összes civilizált államainak keresk. szerződést kellene kötni, s oda hatni, hogy a biztosság ne csak a vámtételekre, hanem a szállításra is kiterjedjen.

Tovább folytatva, a bizonytalanság létezésének bizonyítására példákat hoz fel, hogy a minek egyik évben jó ára volt, a következő években oly csekélyre szállott, hogy alig fizette ki a termelési költséget. Így történt a borral, így a repeczével, melyet a petroleum kiszorított, így a komlóval, mely 250—300 frtról (métermázsá), 50—60 frtra csökkent; pedig az erdélyi komló jó. A bizonytalanságra nézve befoly az időjárás is; boldog azon ország, melynek időjárása nem extravagans. A báró ur elnöki megnyitójában fejtegeti továbbá, hogy a magyarországi productionak a világpiacra nincs befolyása, ezt Amerika és Oroszország terményei irányozzák. Végül azok állításait czáfolja, a kik a teljes szabad kereskedelem hívei, s adatokkal bizonyítja, hogy a teljesen szabad kereskedelmi bálványimádás napjai elmúltak s többé vissza soha nem fognak jöni.

Perczel Béla, kuriai elnök, volt igazságügyminiszter és képviselőházi elnök, március 25-én este fél 10 órakor meghalt.

Közéletünk tehát újból egy kimagasló alakkal, nemzetünk egy derék hazafival, hazánk egy jeles polgárral s az igazságszolgáltatás egy erős bástyával lett szegényebb.

Perczel Béla szül. 1819. január 15-én Bőrszőny nevű pusztán, Tolnamegyében. Tanulmányait Pesten és Pécsen végezte. 1840-ben tisztelebéli, aztán rendes jegyző, később szolgabíró, aztán mint első alispán szolgált megyéjében. A forradalom lezajlása után atyjának birtokait átvette s e magányát 1860-ban hagyta el, midőn a helytartó-tanács tagjává nevezetett ki. 1866-ban kir. táblai bíró, 1867-ben orsz. képviselő, aztán képvis. házi alelnök s később igazságügyi miniszter lett.

Frigyes német császár a napokban rendeletet intézett fiahoz, Vilmos trónörököséhez, a következőkben: „Megbízom fenségedet, hogy az elhatározásom alá tartozó ügyek közül azokat, melyeket fenségedhez utasítandók, megfelelőképen kidolgozza, elintézza és a szükségesetű aláírásokkal képviselőtemben ellássa a nélkül, hogy egyes esetekben külön felhatalmazó rendelet szükségeltetnék.” A bevezetésben említve van, hogy mindez azért történik, hogy a trónörökös foglalkozzék az

többé városokat, de építené azokat, távoli partokra vezetné el a nagyszámu polgárságot, hol ismét a nép elszaporodván, ohajtana tért foglalni és táplálékot keresne. És mind eme nagy tettek helyett építi ő a saját sirját. És én kedvenczemet ne téríthessem vissza Aisnak kapujából, melyet oly fürkészve kerülget, és igyekszik bejutni barátja után! Bárha közel jár ama mélységekhez, még éj sötétje fedi el azokat.”

Igy szólt a bölcs istennő és sötétben nézett a messze aetherbe ki.

„Ott, hol a halandók sirnak, egy istenség zordonan tekint csak.”

Hera azonban barátságosan viszonzá, vállán érintve Athenét:

„Leányom! osztom fájdalmaidat, melyek felindítanak. Mi sokban hasonlók és egy gondolon vagyunk, és épen a jelen dologban is. Ha én kerülöm a férfiaknak közelletét, te épen megveded őket; annál becsültebb előttünk, a mi érdemes. Sok asszonynak kíváncsok egy piperkőcz, mint a szőghaju Anchises vagy Endymion, a ki csak mint alvó szeretettet. Azonban jöjj magadhoz, Kronionnak méltó leánya; szállj alá a Pelideushoz és tölts kebelébe isteni életet, hogy minden halandók között ma ő legyen legboldogabb, emlékeztetve őt a jövő dicsőségre, és hogy számára ez órának hatalma az örökkelválásnak teljességét és jogait nyujtsa.”

(Folytatása következik.)

államügyekkel s azokkal közvetlenül megismerkedjék.

Frígyes császár levelet küldött királyunknak, jelentvén, hogy a trónt elfoglalta, s köszönetet mondott, hogy Rudolf trónörökös a Vilmos császár temetésén személyesen jelen volt.

A külügyi politikában még mind változatlan a helyzet. Az orosz lapok váltig dicsérik az új német császárt, váltig erősítik, hogy a béke chancei sokkal kedvezőbbek. E körülmény befolyással lehet arra, hogy a kilátásban volt óriási háború veszélye, habár ideiglenesen is, elodáztatik.

Az orosz lapok különben azt is tudni vélik, hogy a Ferdinánd uralkodása már csak ideig-óráig tart. Ők szeretnék, — hisszük — de hogy valójában úgy lesz-e, azt tán még a muszka császár sem tudja.

A tüzbiztosítás államositása.

(Folytatás.)

Különös hevességgel fordul az öreg ur Magyarországon első hazai biztosítási vállalata ellen, és kiszámítja, hogy az intézet 1883-iki mérlegében kimutatott 363 millió frtnyi bizt. érték után a felektől átlag a horribilis, egy százaléknyi díjt szedte be, míg szerző a „Mittheilungen für die öffentlichen Feuerversicherungs-Anstalten“ folyóiratból azt az adatot meríti ki, hogy a németországi társulatok hasonló viszonyok között csak 1.75 százalékos díjért élveztek. Ez alkalommal a jó öreg ur elköveti azt a megbocsáthatatlan lapsust, hogy párhuzamot von a németországi és a magyar intézet átlagos díjai között, a magyar átlagos díjt 80 százalékkal magasabbnak találja a németnél, de mi elég loyálisak vagyunk e tévedést helyreigazítani és megjegyezzük, hogy 1 százalék 1.75 százalékhöz képest több mint 500 százalék magasabb díjt involvál.

A biztosítás terén nagy jártassággal hivatkozó szerző veszedelmesen előtérbe állította magát az állítással, hogy az első általános biztosítótársulat által 1883-ban elért átlagos díjtétel kerek egy százalékos díjt, mert az annyira jártas biztosítási szakférfiúnak tudnia kellene, hogy az általa felhozott évdíjakban, a mint az ott határozottan meg van jegyezve, előbbi években több évre kötött biztosítások az illető évben esedékessé vált díjváltók s díjkötelezők is befoglaltatnak, melyekre nézve természetesen nem lehetett biztosítási értékeket közölni. Ha e tényező tekintetbe vétetik, a kimutatott 363 millió biztosítási értéknek több mint felénnyel csökkennie kell és valósággal a biztosítási érték átlag felszázalékát teheti. Az említett folyóirat, a melyre az öreg ur mint kutatásainak egyedül biztos forrására hivatkozik, azt is közli, hogy az 1.75 százalékos átlagdíj csak „a porosz szászhercegség síkföldjének kemény-fedélű“ 1884-iki ingatlan biztosításaira értendő. De vajjon a hazai biztosítás terén észlelt gyakorlati tapasztalatok teljesen elkerülték az öreg ur figyelmét és csakugyan nem volna tudomása arról, hogy még manapság is a mi sík földünkön a legtöbb lak- és gazdasági épületnek nincs „kemény“, hanem csak „nád- vagy szalma-fede“, mely fedele magasabb díjt igényelnek, mint a kemény fedél? és ezt talán szerző is elismeri, csak igényelhet nagyobb díjt, mint a megnyit lak- és gazdasági épületek után fizetnek, és így e biztosítások az átlagos díj viszonyát lényegesen rosszabbítják a részvénytársulatok rovására.

Nem akarjuk az öreg ur és az olvasók türelmét a replikával még hosszabb ideig igénybe venni, habár szerző minden egyes állításának tarthatatlansága világosan bebizonyítható. Csak még a füzet 45-ik oldalán foglalt ama fővárosi épületek és díjtételekre vonatkozó adatokra akarunk reflektálni, melyekkel az öreg ur eszméje mellett hangulatot akar csinálni. Szerző ugyanis azt állítja, hogy a városi hatóság a régi és új városházért 1 per mille, a redoutért 1 1/2, a Simonyi-házért 2, az ösztöczai népiskoláért 2, a dologházért 2, a soroksári utcai polgári fiúiskoláért 2 per mille stb. fizet biztosítási díjként, mely díjtételek ma, tekintettel a tüztől kitűnő intézményre és Budapest szolid építkezésére, nagyon is magasak. Egyetértünk szerzővel, de figyelmébe ajánljuk, hogy adatai teljesen hamisak és mint a városi képviselő

lők Nestora, jól tette volna, ha erre vonatkozólag hiteles információkat szerez, mielőtt oly adatokat nyilvánosságra hoz. A mennyire előttünk ismeretes, a fővárosi hatóság ama három társulatnak, melyek a városi biztosításokat eszközlik, 4 millió 942,822-63 frt biztosítási érték után 6 évi évi tartamra összesen 15,834-38 frt díjt fizet, a mi évi 2.639-06 netto díjnak felel meg, azaz a díj 1000 frt biztosítási érték után 53-3 krajczár, a mi valamivel többnek felel meg, mint 1/4 pro mille.

A mondottak után reánk nézve esleik az a kényszerűség, hogy, az öreg ur példájaként, idézeteket közöljünk a böcs Smilesből nézeteink igazságának támogatására; sőt inkább azt hisszük, hogy a nélkül is sikerült szerző bizonyításainak tarthatatlanságát kimutatni úgy, hogy szerző hamis feltevésével önként esleik az abból vont következtetés is.)*

M. K. L.

T a n ü g y.

Valamennyi iskolaszéknek és állami iskolai gondnokságnak.

E tankerületben előforduló iskolamulasztások igen tetemesek, a nélkül, hogy akár törvényszerű megtorlásukra, akár hivatás szerinti megakadályozásukra az iskolai és községi hatóságok elég gondot fordítanak és ez által a nevelés-oktatás első alap-feltételét, a rendes iskolázást, hivatás és kötele-ség szerűleg biztosítanak. Ily tapasztalat a tek. megyei közg. bizottságot már korábban szigorú intézkedések tételére, nevezetesen pedig az 1868. évi 38. t.-cz. 4. §-ának a mulasztó iskolai és községi hatóságokkal szemben szigorú sanctio-val ellátására ösztönözte; ujabban nekem is utasítást és megbízást adott megfelelő szabályrendelet szerkesztésére és előterjesztésére.

Az 1887. évi november 8-án 1635. szám alatt kiadott közg. biz. körrendelet folytán havonként bekívánt előjárósági kimutatások sajnálatomra nem nyújtanak elég biztos alapot az iskolai mulasztások és azok megtorlása hézagosságának korlátozására alkotandó szabályrendelet szerkesztéséhez, minél fogva fel kell hívnom jelen körrendellel minden iskolai gondnokságot és iskolaszéket, hogy folyó évi január, február és március hónapokról osztályonként és havonként a mulasztott összes félnapokat, ezekből szintén osztályonként és havonként az igazolt mulasztások, hasonlóképpen a nem igazolt és ilyenekül az előjárósághoz kimutatott iskolamulasztások jegyzékét a tanítóval, (illetőleg tanítókkal, igazgatóval) a közelgő husvéti szünidő alatt állíttassa egybe a mulasztási napló hiteles adataiból és ápril hó 6-ik napjáig hozzám (szabályszerű aláírásokkal és hivatalos pecséttel ellátottan) terjessze be.

Az állami iskolai gondnokságok és községi iskolaszékek pedig ezentul havonként az 1884. évi 6154. számú magas miniszteri rendelet utasításához képest tartandó üléseiken mindenkor terjesszenek maguk elé hasonló tüzetes kimutatást a havi igazolt és igazolatlan mulasztásokról és annak adatait jegyzőkönyvre véve, a most hivatkozott magas miniszteri rendelet szerint 8 nap alatt terjesszék hozzám be.

Sepsi-Szentgyörgy, 1888. március 22-én.

Eötvös Károly Lajos,
kir. tanfelügyelő.

Különfelek.

— Nyilatkozat. Az olvasó közönséggel szemben kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy sok oldalú elfoglaltatásom miatt e lap szerkesztőségéből a mai napon kiléptem. K.-Vásárhelyen, 1888. évi március 29-én. M. Székely János.

— „A kézdívasárhelyi műfaragó ipartanműhely“-ről ír a „Székely Nemzet“ utóbbi számában (—s—e) s örömeinek ad kifejezést, hogy a közg. bizottság e műfaragó tanműhely beszüntetését kéri. Mi, kik itt helyben lakunk, igen jól tudjuk, hogy e tanműhely már évek óta megszűnt s így annak beszüntetését kérelmezni felesleges. De nem is ezt tette a közg. bizottság, hanem azt, hogy a helybeli felső-népiskolának asztalos-műhelylyel való kibővítését kérte. Abban teljesen egyetértünk cikkíróval, hogy a helybeli felső-népiskolát nem kellene semmiféle szakosztálylyal összekötni, hanem polgári iskolává kellene átváltoztatni. Ezt

*) Felkérés folytán közöltük ugyan e cikket; megjegyezzük azonban, hogy a cikkíróval nem értünk egyet. Szerk.

már rég sürgeti a gondnokság, a város, a megye, de mindeddig sikertelenül. Ha azonban olyan polgári iskolát akarnának állítani, mely semmiféle szakosztálylyal nem volna összekötve, mely tehát csak a proletároknak, a hivatalt keresőknek számát szaporítaná, azt helyeselni nem tudnók; a mint egyáltalában sohasem is helyeseltük, hogy a polg. iskolát végzeteknek utat nyitottak a közgazdatsághoz, törvényszékhez, postához és vasut-hoz menetelre. Az életnek neveljen a polgári iskola. Olyant obajtanánk tehát, melynek 4 alsó osztálya elvégzése után azok, kik iparospályára akarnának menni, léphetnének asztalos-tanműhelybe, melynek egyik ága a műfaragászat lenne. Az 5., 6. osztály még egy évi tanfolyammal megnyújtva, mint keres. akadémia szolgálna a kereskedelem érdekeit. A kik a polg. álláshoz szükséges műveltséget akarnak megszerezni, végeznek csak a hat polg. osztályt. Így sok érdeket elégítene ki, népes is lenne, s az iskolára fordított költség is dus kamatot hajtana. (—)

— Gyászjelentés. Kézdívasárhelyi Pap Józsiás; Pap Vilma; Pap Adolf, neje Jakab Vilma és gyermekei; Pap Mihály; valamint Hankó Rebeka a maguk és rokonok nevében szomorúan tudatják a szerető testvér és rokon Pap Ferenc-nek élete 50-ik évében Oszdolan folyó év és hó 24-én történt váratlan gyászos elhunytát. Hült tetemei folyó hó 26-án délután 2 órakor fognak Oszdolanról közvetlen a kézdívasárhelyi ev. ref. köztemetőben levő családi sírboltba, rövid szertartás után, örök nyugalomra helyeztetni. Örök álma legyen nyugodt, nyugodtabb, mint volt sokat hányatott viszontagságos földi élete! Béke lengjen porai felett!! K.-Vásárhelyt, 1888. március 24.

— Időjárásunk gyönyörű tavaszi napokkal kedveskedik nekünk. Nyájasan ragyog le a tavaszi nap a felhőtlen égről, meleg sugaraival megindítva a szunyadozó életet. A bércek büszke koronái mintegy titkos parancsszóra összeomolva, a folyók és patakok medreiben mint piszkoz ár hőmpolyognak tova, áldást hintve, vagy rombolva utjában. A min e szép tavaszi napok alatt leginkább örvendhetünk, az, hogy az a roppant hőmennyiség, mit a hosszú tél összehalmozott, legalább a mi vidékünkön, minden nagyobb kár nélkül olvadt el.

— Csodagyermeket mutogat Kézdí-Vásárhelyt egy fiatal házaspár, egy nyolcz hónapos csecsemőt, mely csodálatos kövérségével méltó bámulat tárgyat képezi a közönségnek. A szép, tüde, egészséges leányka 15 kilogrammot nyom s olyan vastag tagokkal bír, mint egy 15 éves gyermek. A kézdívasárhelyi fiatal asszonyok és anyák kéziről-kézre adják a pompás kis porontyot s a sok csóktól csak amugy tündöklök kedves kövér arculata. Ugy értesültünk, hogy már impressarioja is akadt a csodagyermeknek, ki az egész családdal körutra indul. Nagy reklámmal és egy verklivel sokra viheti dögát.

— Versenyárgyalások. A héjjasfalva—csikgyimesi államut 72—76. és 102—134. km. szakaszan szükséges fenyőfa-kerékvetők teláztatása 399, illetve 171 frt erejéig, ugyanezen utvonál 78—79. km. szakaszan levő kettős utkaparó-ház kijavítása 191 frt 54 kr erejéig, s végül ugyanezen utvonál 102—103. és 125—126. km. szakaszan levő 51. és 105. számú átereszt újépítése 604 frt 44 kr, illetőleg 348 frt 02 kr erejéig engedélyeztetett. A zárt ajánlati versenyárgyalások a két elsőre vonatkozólag ápril 18-án délelőtt 9—11 órakor, a harmadikra nézve ápril 19-én d. e. 10 órakor fog megtartatni a csikgyimesi m. kir. államépítésügyi hivatal helyiségében. Az 5 százal. bántpénzzel ellátott zárt ajánlatok a nevezett határidőig küldendők be.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazon közeli és távolabbi rokonaimnak, barátaimnak és ismerőseimnek s általában mindazoknak, kik a már néhai Pap Ferenc testvérbátyám végtszességétélben részt vettek, szent kötelességemnek tartom szívből jövő őszinte köszönetemet nyilvánítani. Fogadják ugy szülővárosunkbeli, általam nagyra becsült polgártársaim, valamint nemes Oszdola község tisztelt lakossága, kik oly nagy számmal voltak kegyesek és szívesek megjelenni ezen nemes részvétőkkel mély bánatunkat enyhíteni, elviselethetőbbé tenni — többi testvéreim nevében is — leghálásabb forró köszönetemet. Kézdí-Vásárhelyt, 1888. március 28. Pap Adolf, kir. törvényszéki iroda-igazgató.

Szerkesztői izenet.

Egy olvasó. Sajnálatlanul nem közölhetjük. E cikket ugy van tartva, hogy csak egyházi lapban lenne közölhető. Különbön is

ezikíró ur annyira messze van az események színterétől, hogy azoknak jöges és tárgyilagoss elbírálója nem lehet. Idegen beavatkozás által ezen ügyet tovább mérgesíteni nem akarjuk. A kézirat felett kérjük intézkedni. Szíves üdvözlét!

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

KIADÓ HÁZ.

A Kantába lemenő fő-utcában lévő Nagy József-féle kőház felső emeletén lévő hátulsó rész, mely áll 2 szoba, 1 konyha, kamara, pincze, istálló és udvarból, kiadandó. Értekezhetni Nagy Józseffel.

Kézdi-Vásárhelytt, 1888. márczius hó.

POTOCZKY ANTAL és LÁSZLÓ.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Kézdi-Vásárhelytt, a város kantái részébe lemenő nyugoti utca során néhai Jancsó József timár féle lakház a hozzá tartozó istállóhelylyel, mely jelenleg a Jancsó Mária tulajdonát képezi, szabad kézből örök áron el fog adatni.

A vásárolni szándékozók értekezhetnek bármikor hivatalos órák alatt a polgármesteri irodában.

Kézdi-Vásárhelytt, 1888. márczius 24.

Szőcs József,
polgármester.

Szám 2065. — 1887.

tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a czofalvi ev. ref. egyház magtára végrehajthatónak Csia Lukács és neje Miklós Verona végrehajtást szenvedő elleni 62 frt 72 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kovásznai kir. járásbíróság területén lévő Czofalva községben fekvő, a czofalvi 42. számú tjkvben 161—166. hr. sz. ingatlanra 583 frt, 271. hr. sz. ingatlanra 33 frt, 433, 434. hr. sz. ingatlanra 97 frt, 538. hr. sz. ingatlanra 26 frt, 645. hr. sz. ingatlanra 4 frt, 677 $\frac{1}{2}$. hr. sz. ingatlanra 27 frt, 729. hr. sz. ingatlanra 4 frt, 773. hr. sz. ingatlanra 42 frt, 823., 824. hr. sz. ingatlanra 29 frt, 871. hr. sz. ingatlanra 1 frt, 876. hr. sz. ingatlanra 9 frt, 1073., 1074. hr. sz. ingatlanra 84 frt, 1105 $\frac{1}{2}$. hr. sz. ingatlanra 19 frt, 1214. hr. sz. ingatlanra 18 frt, 1228, 1229. hr. sz. ingatlanra 11 frt, 1495. hr. sz. ingatlanra 23 frt, 1670., 1671 $\frac{1}{2}$. hr. sz. ingatlanra 27 frt, 1717. hr. sz. ingatlanra 24 frt, 1721 $\frac{1}{2}$. hr. sz. ingatlanra 1 frt, 1871., 1872. hr. sz. ingatlanra 11 frt, 1879. hr. sz. ingatlanra 31 frt, 1937 $\frac{1}{2}$. hr. sz. ingatlanra 16 frt, 2201. hr. sz. ingatlanra 35 frt, 2203. hr. sz. ingatlanra 12 frt, 2283., 2284 $\frac{1}{2}$. hr. sz. ingatlanra 141 trt, összesen 1313 frt-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi április hó 5-ik napján délelőtti 9 órakor Czofalva község házában birtoktestenként megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bántépénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

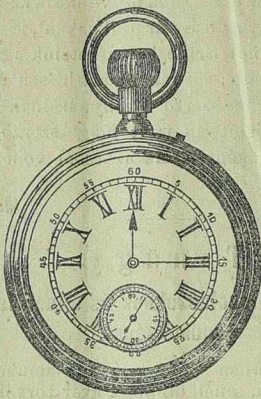
A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság Kovásznán, 1887. évi október hó 14-ik napján.

Dobay János,
kir. járásbíró.

Raktára a leghíresebb szemüvegiparnak Rathenowból
(Poroszország.)

BOTH J. és MÜLLER

chronometer-, műórakészítők, optikusok, elektro-technikusok
és városi óragondozók
BRASSÓ, széles-utca 599. sz. a.

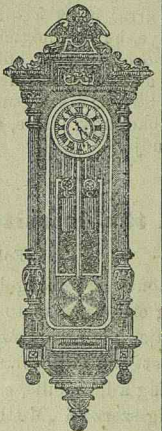
ajánlják dusan felszerelt raktárukat valódi svájci zsebórákból, svarczvaldi falórákból, keret- és képes órákból, bécsi ingaórákból és amerikai s francia ébresztő-órákból, valamint arany, ezüst, nikel, fehér fém és aczél láncokból.

Nagy választék optikai szerekből, mint: szemüvegek, csiptetők, barometer, termometer, színházi látsók, tábori látsók és microscopok.

Minden javítás három évi kezesség mellett gyorsan és szolidan eszközöltetik.

Eladásnál 5 évi kezesség.

Pontos kiszolgálás és bámulatos olcsó árak.

Megrendelt tárgyak nem tetszés esetében veszteség nélkül visszavételnek.

Javításokat bérmentetlenül is szívesen elfogadjunk.

5—*

Toronyórák,

házi és szállodai távirdek felállítása pontosan és legolcsóbban eszközöltetik.

TAVASZ.

BOR-ÁRJEGYZÉK

Kölönte Mózes (Eszterházy-féle) pinczejéből a városház alatt K.-Vásárhelytt.

Nyitva van d. e. 10 órától d. u. 1 óráig.

Év-szám	Minőség	Liter			Decziliter		
		1	kr	$\frac{1}{2}$ kr	3	kr	2 kr 1 kr
1887.	Asztali bor	18	"	9	"	6	4
	Nagyküllömenti	20	"	10	"	6	4
	Kisküüllömenti, igen jó	24	"	12	"	7	6
1879.	Ózdi, kitünő	32	"	16	"	10	7
	" som-bor	4	"	24	"	15	9
"	Rizling	60	"	30	"	18	12
"	Leányka sajtolás	"	"	"	"	"	"
"	Finom vegyes czelnai	"	"	"	"	"	"
"	Budai vörös sashegyi gyógybor	80	"	40	"	25	16
"	Ermelléki	"	"	"	"	"	"
"	Rózsamáli	"	"	"	"	"	"
"	Egri piros (Schiller)	"	"	"	"	"	"
"	Ruszi asszuber	120	"	60	"	40	24
"	Szamoródi	100	"	50	"	30	20
"	Borseprő-pálka	60	"	30	"	"	10
"	Nagyon kitünő szilvrium	"	"	"	"	"	"

Az itt fel nem sorolt hegyaljai, kis- és nagyküllömenti s más tiszta, jóminőségű boraimat nagy választékban annál is inkább tisztelettel ajánlom, mivel boraimat én személyesen magától a termelőtől és pedig mindig a legkitünőbb hegyekből szüretilem és szakszerűen kezelem s így a bor valódiságáért mindig jótállok.

Egyszersmind bátor vagyok a t. borfogasztó közönséget fölhívni, hogy pinczemet, hol a legkisebb mértékű a legnagyobb mértékig árulok, megtekinteni szíveskedjenek, s boraim jószágáról maguknak személyes meggyőződést szerezhethetnek.

A fentjelzett idő alatt mindig kapható lesz borszéki, kásznai és repáti borviz.

Kézdi-Vásárhelytt, 1888. márczius hó.

Kiváló tisztelettel

Kölönte Mózes.

Az 1887. évi, illetőleg tavalyi termései boraimat kiválóan ajánlom

Az 1887. évi, illetőleg tavalyi termései boraimat kiválóan ajánlom

1—3

Tisztelettel alólirotnak van szerencséje a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani Kézdi-Vásárhelytt (a barompiacson) a Könczey Domokos ur telkén fennálló

KERTÉSZETI ÜZLETÉT,

melyben jutányos áron kaphatók: virágházbeli növények, oltott rózsák, ugyszintén gyökeresített bokor-rózsák több nemes fajból, különféle alma- és körte-oltások és vad alanyok, oltás alá valók, virágház- és melegágy-ablakok.

A nagyérdemű közönség becses figyelmét és pártfogását tisztelettel kéri

Kézdi-Vásárhelytt, 1888. márczius 26-án.

kész szolgálja:

VARGA JÓZSEF,
kertész.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.